

**PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA ROK 2005**

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY DOBRÓŃ NA ROK 2005

Samorządy gminy są odpowiedzialne za rozwiązywanie problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Zgodnie z art.4¹ ust 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy, a przebiegać może różnie w zależności od lokalnych potrzeb i możliwości.

Zadania ujęte w gminnym programie są inicjowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną przez Wójta Gminy.

Jako wynagrodzenie członków Komisji, rekompensujące koszty za czas utracony ustala się dietę za udział w posiedzeniu Komisji w zryczałtowanej wysokości:

- 100 zł dla przewodniczącego Komisji
- 70 zł dla każdego członka Komisji.

Ustawodawca wskazał możliwość powołania w gminach pełnomocnika, który czuwa nad realizacją programu i koordynuje realizację poszczególnych zadań i projektów.

Źródłem pozyskania środków finansowych na realizację zadań są opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Sposób realizacji zadań wymienionych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi będzie przebiegał na następujących płaszczyznach działania:

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Podstawowym zadaniem samorządu gminnego jest zwiększenie dostępności terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia dla mieszkańców gminy. Dostępność profesjonalnej terapii warunkuje skuteczność innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

Na terenie gminy nie działa zakład leczenia odwykowego. Najbliższe placówki tego typu znajdują się w Łasku i Pabianicach, a dojazd do nich uniemożliwia mieszkańcom gminy podejmowanie regularnej terapii. Płatnik publiczny, którym jest NFZ finansuje za zwyczaj podstawowy program terapii uzależnienia od alkoholu, obejmujący około 10 godzin terapii indywidualnej i 150 godzin terapii grupowej. Ponadto dla pacjentów którzy przebyli terapię w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego, (dla pacjentów z terenu naszej gminy jest to przeważnie Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Warcie), konieczne jest umożliwienie uczestnictwa w programie terapii poszpitalnej.

Z uwagi na fakt, iż na terenie gminy nie funkcjonuje zakład leczenia odwykowego, utworzono „Gminny Punkt Konsultacyjny”, który pełni tylko rolę pomostu łączącego mieszkańców gminy z zakładami leczenia odwykowego, ale również będzie udzielał wsparcia po zakończeniu leczenia osobom uzależnionym i współuzależnionym członkom ich rodzin.

W ramach tego obszaru, w 2005 roku realizowane będą następujące działania:

1. Działanie profesjonalne poprzez prowadzenie zajęć terapii indywidualnej i terapii grupowej przez certyfikowanego specjalistę lub instruktora terapii uzależnień.
2. Wspieranie działalności trzeźwości nieprofesjonalnej w ramach ruchu samopomocowego Grupy Abstynencji AA „Wojciech”.
3. Dofinansowanie zajęć terapeutycznych odbywających się w trakcie obozów organizowanych przez Kluby Abstynenckie z innych terenów, w których będą uczestniczyć osoby trzeźwiejące z terenu gminy Dobroń.
4. Kontynuacja działalności „Gminnego Punktu Konsultacyjnego”, który po

zdiagnozowaniu sytuacji całej rodziny zaplanuje pomoc dla wszystkich jej członków.

Do zadań „Punktu Konsultacyjnego” należy przede wszystkim:

- dostarczenie informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii,
- motywowanie i kierowanie do leczenia,
- udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej i członkom ich rodzin.

Podstawowe cele osiągnięte w terapii, to:

- zachowanie trwałej abstynencji,
- poprawa zdrowia psychicznego,
- nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych i rozwój osobisty.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Na Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Przesłanki do wdrożenia takiego postępowania zawarte są w art.24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Członkowie najbliższego otoczenia osoby uzależnionej żyją w stanie ciągłego stresu co jest przyczyną występowania u nich zaburzeń związanych z przystosowaniem, określonych jako współuzależnienie. Szczególnie silnego stresu doświadczają dzieci z rodzin, gdzie jedno lub oboje rodziców nadużywa alkoholu. Osoba, która wychowywała się w takiej rodzinie, w życiu dorosłym przejawia wiele problemów psychologicznych, będących skutkiem urazów, z dzieciństwa.

Istotną rolę w procesie pomagania dzieciom z rodzin alkoholowych odgrywają świetlice socjoterapeutyczne. Świetlice te są placówkami opiekuńczo-wychowawczymi wsparcia dziennego, wspierającymi rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji oraz zapewniającymi pomoc rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze.

W ramach realizacji programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zagadnienia związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie weszły do katalogu działań podejmowanych przez środowisko lokalne.

Realizacja zadań na tej płaszczyźnie działania powinna odbywać się na terenie naszej gminy poprzez:

1. Zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec określonych ustawowo kategorii osób uzależnionych. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na której spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu składa wniosek do Sądu. Orzeczenie takie wydaje Sąd Rejonowy na wniosek Komisji poparty niezależną opinią dwóch biegłych, tj. lekarza psychiatry i psychologa.
2. Prowadzenie terapii dla osób współuzależnionych, w tym dla dorosłych dzieci alkoholików.
3. Wspieranie lekarzy pierwszego kontaktu w stosowaniu metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji, stwarzając odpowiednie warunki (zapewnienie szkoleń dla lekarzy, zaopatrzenie ich w materiały do wykonywania badań przesiewowych i w materiały dla pacjentów),
4. Wspieranie rodzin z problemem alkoholowym przez objęcie dzieci działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi w istniejącej placówce opiekuńczo-wychowawczej przy Szkole Podstawowej w Chechle. W miarę możliwości finansowych oraz potrzeb należy dążyć do utworzenia takich placówek przy pozostałych szkołach.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych zwrócić większą uwagę prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych zgodnie z programem przygotowanym dla całej grupy oraz na prace z dziećmi w kontakcie indywidualnym, po uprzednim sporządzeniu diagnozy indywidualnej dziecka oraz jego sytuacji rodzinnej i szkolnej.

5. Dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
6. W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wdrożyć procedury interwencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w formie tzw. „Niebieskich Kart”. Procedura i dokumentacja pozwalają będzie na rozpoznanie zaburzeń życia rodzinnego wywołanych nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy, ułożenie planu pomocy członkom rodziny i podjęcie działań interwencyjnych.
- Nawiązanie przez Komisję współpracy w tym zakresie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołami, Policją, kuratorami sądowymi.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Młodzi ludzie mają tendencję do podejmowania różnorodnych zachowań ryzykownych dla zdrowia. W związku z tym, aby ustrzec młodych ludzi przed grożącym im niebezpieczeństwem ze strony różnych środków uzależniających jakimi jest alkohol, narkotyki, tytoń należy prowadzić szeroko pojęte oddziaływania profilaktyczne. Podstawowe środowiska oddziaływań profilaktycznych to szkoła, rodzina, społeczność lokalna oraz globalne środowisko społeczno-kulturowe.

Skuteczna profilaktyka powinna oddziaływać na wszystkie cztery środowiska. W praktyce najbardziej dostępnym środkiem działań profilaktycznych jest szkoła, trudniej natomiast jest dotrzeć z profilaktyką do rodziny. Rodzice angażują się zwykle w działania profilaktyczne dopiero wtedy, gdy pojawiają się zachowania ryzykowne. Postawy, zachowania i normy przekazywane dziecku przez dorosłych członków rodziny, mają istotny wpływ na zachowanie i decyzje dziecka.

Trzeci obszar oddziaływań obejmuje wszystko to, co dzieje się w otoczeniu dzieci i młodzieży. Są to przede wszystkim działania zmierzające do ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz tworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

Najtrudniejszym zadaniem jest uzyskanie wpływu na globalne przekazy kulturowe i

medialne.

Przed podjęciem konkretnych działań należy przeprowadzić diagnozę środowiska.

Realizacja profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży na terenie naszej gminy, to przede wszystkim:

1. Prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, odpowiadających standardom wyznaczonym przez technologie profilaktyczne.
2. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.
3. Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą, organizowanych dla nauczycieli i pedagogów zatrudnionych w placówkach oświatowych.
4. Organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz pozaszkolnej.
5. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez współfinansowanie kół zainteresowań oraz prowadzenia zajęć pozalekcyjnych.
6. Organizowanie w szkołach oraz klubach sportowych nagradzanych konkursów o tematyce antyuzależniowej.
7. Zakup materiałów informacyjno- edukacyjnych i rozpowszechnianie go wśród młodzieży szkolnej.
8. Zorganizowanie w okresie wakacji półkolonii połączonych z zajęciami profilaktycznymi oraz dofinansowanie kolonii, obozów i wycieczek w trakcie trwania których prowadzone będą Zajęcia profilaktyczne.
9. Prowadzenie zajęć sportowych w różnych formach przez osoby posiadające odpowiednie kompetencje merytoryczne.
10. Zdiagnozowanie środowiska dzieci i młodzieży szkolnej poprzez przeprowadzenie badań ankietowych wśród wybranej populacji uczniów na temat kontaktu z alkoholem oraz jego dostępności.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Wykonanie poszczególnych zadań gminnego programu gmina może powierzyć organizacji pozarządowej, pod warunkiem, że w statucie tej organizacji znajdują się zapisy określające jej zaangażowanie w sprawy związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Zadania z tej płaszczyzny zawarte są w poprzednich grupach działań, które obejmują oddziaływania rehabilitacyjne kierowane do osób uzależnionych i członków ich rodzin, przekazywanie materiałów edukacyjnych, organizowanie grupy wsparcia.

Zakładamy, że innymi zadaniami realizowanymi na tej płaszczyźnie będą:

1. Wspieranie lub powierzanie podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego zorganizowania w okresie wakacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych.
2. Dofinansowanie imprez artystycznych propagujący zdrowy tryb życia, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 ¹ i 15 ustawy.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podjąć interwencję oraz wystąpić przed sądem jako oskarżyciel publiczny. Wniesienie aktu oskarżenia do sądu wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego przez policję.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez przeprowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Kontrole przeprowadzone będą przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na podstawie upoważnienia Wójta Gminy, jako organu zezwalającego na sprzedaż, przy udziale funkcjonariusza Policji. Na podstawie wyników kontroli mogą być kierowane wnioski do Policji o wszczęcie dochodzenia.

Działania kontrolne przeprowadzone będą przynajmniej jeden raz w ciągu roku. W przypadku otrzymania sygnału o łamaniu prawa przez Sprzedawców napojów alkoholowych, działania kontrolne przeprowadzone będą w trybie natychmiastowym.

Zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są obszerne i różnorodne. Realizacja ich wymagać będzie tylko zaangażowania znacznych środków finansowych, ale również współpracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z przedstawicielami różnych instytucji (szkół, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Kościoła, Sądu, Policji), rodzicami, innymi przedstawicielami społeczności lokalnej. Bez zaangażowania tych instytucji i osób w niesienie pomocy rodzinie w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu i innych środków i podejmowania interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych, realizacja wielu z tych zadań skazana byłaby na niepowodzenie

Przewodniczący
Rady Gminy
[Signature]
Stefan Bortog